

STIFTUNG—SPUREN — GUNTER DEMNIG

www.stolpersteine.eu
benelux@stolpersteine.eu

INSTRUCTIES EN RICHTLIJNEN VOOR INSCRIPTIES VAN STOLPERSTEINE IN DE BENELUX

VERSIE 1 MEI 2026

MISSIE

- a) De STIFTUNG-SPUREN GUNTER DEMNIG is een stichting op non-profit basis die tot doel heeft Stolpersteine (struikelstenen) of Stolperschwellen (struikeldrempels) te plaatsen ter nagedachtenis aan de slachtoffers van vervolging tijdens het naziregime tussen 1933 en 1945. In deze periode werden diverse slachtoffers vervolgd en/of vermoord om uiteenlopende redenen.
- b) Slachtoffers die kwamen te overlijden als gevolg van gewapend verzet of gewapende (oorlogs)handelingen komen niet in aanmerking voor een Stolperstein. Bij twijfel of onduidelijk dient de aanvrager desgevraagd door de medewerker met documentatie duidelijk te kunnen maken dat een slachtoffers door vervolging en niet doorgewapende strijd is omgekomen.

NB. Dit betekent niet dat de Stiftung-Spuren slachtoffers die gewapend verzet tegen de bezetter pleegden niet als verzetsstrijders of helden beschouwt, zeker wel, maar voor deze slachtoffers is het Stolpersteinproject niet bedoeld. Voor deze slachtoffers zijn andere herinneringsmonumenten.

- c) Stolperschwellen worden geplaatst op historisch belangrijke locaties en kunnen ook worden aangevraagd ter herdenking van grote gebeurtenissen waarbij een grote groep mensen tegelijkertijd het slachtoffer werd van nazi-vervolging. Struikelstenen worden altijd geplaatst ter nagedachtenis aan individuele slachtoffers en niet Stolperschwellen.

HOOFDLIJNEN VAN REGELS

Denkt u eraan dat een Stolperstein niet bedoeld is om zo veel mogelijk informatie te verstrekken. Basis zijn de begrippen: NAAM, GEBOORTEJAAR, ARRESTATIE, INTERNERING, DEPORTATIE UIT + DOORGANGSKAMP, lot zoals VERMOORD/OPGEHANGEN/GEFUSILLEERD + DATUM en KAMPNAAM verbonden aan het uiteindelijke LOT.

- 1) Namen van slachtoffers worden altijd met grote hoofdletters (font 16) ingeslagen en alle andere regels altijd met kleine hoofdletters (font 12).
- 2) Een naam mag maximaal drie (3) regels omvatten. Is een volledige naam langer, dan worden voornamen afgekort of weggelaten of alleen roepnaam gebruiken. In dat laatste geval vragen wij u om altijd overleg met een medewerker te plegen voor overleg en alternatieve mogelijkheden.
- 3) Maximaal zijn 11 regels toegestaan.
  - Bij 1 regel voor gehele naam zijn maximaal 10 andere regels toegestaan;
  - Bij 2 regels voor gehele naam zijn maximaal 9 andere regels toegestaan;
  - Bij 3 regels voor gehele naam zijn maximaal 8 andere regels toegestaan;
  - Bij uitzonderlijk meerdere regels voor gehele naam, altijd overleg met medewerker plegen.
- 4) Het maximaal aantal letters per regel is niet standaard vast te leggen en afhankelijk van de tekst. Voorbeeld: een W of een M nemen meer plaats in gebruik dan een I of een E. De medewerker die de aanvraag behandelt beoordeelt of een regel passend is. Een regel zonder naam kan echter ongeveer 26 tekens (inclusief spaties)

HOOFDLIJNEN VAN TEKST

- 1) Beroepen, (adellijke) titels, functies of posities worden niet gebruikt. Uitzondering is wanneer een beroep, functie of positie de reden van vervolging en/of dood is geweest. Academische titels, bijvoorbeeld DR. MR. DRS. en IR. mogen worden gebruikt.
- 2) Etniciteit, seksuele geaardheid of geloofsovertuiging worden niet genoemd
- 3) Bij geestelijken wordt slechts ZR. (+ zuster naam) BR. (+ broedernaam) DS of PATER of PASTOOR of KAPELAAN gebruikt. In dat geval geestelijke naam onder eigen naam in kleine hoofdletters (font 12).
- 4) Een roepnaam toevoegen aan de geboortenaam mag. Deze wordt dan tussen aanhalingstekens met grote hoofdletters (font 16) onder de geboortenaam geschreven.
- 5) Geboortedata worden slechts met geboortjaar gebruikt. Uitzondering hierop zijn kinderen die vanaf 1 september 1939 (begin WO II) zijn geboren. In dat geval wordt de gehele geboortedatum geschreven.
- 6) Achter ARRESTATIE, GEÏNTERNEERD, DEPORTATIE en VERMOORD (en andere begrippen zoals GEËXECUTEERD, GEFUSSILEERD, OPGEHANGEN, enz.) wordt wanneer bekend wél de volledige datum + plaats (indien voorhanden) vermeld.
- 7) Bij bevrijding van een slachtoffer uit een concentratiekamp, wordt alleen de naam van het concentratiekamp vermeld en daaronder BEVRIJD. Bij overlijden na bevrijding als gevolg van de ontberingen in het kamp wordt BEZWEKEN gebruikt.
- 8) Er worden geen voorzetsels gebruikt, met uitzondering van UIT bij DEPORTATIE UIT. DEPORTATIE wordt slechts gebruikt bij rechtstreeks transport óf vanuit een doorgangskamp naar een vernietigingskamp van de bezetter. Bijvoorbeeld vanuit Westerbork (NL), Drancy (FR) en Dossin (B).
- 9) Bij verblijf in méér dan drie kampen wordt MEERDERE KAMPEN gebruikt. Het gebruik van tweemaal de naam van hetzelfde kamp dient vermeden te worden.
- 10) Wanneer internering en deportatie vanuit hetzelfde doorgangskamp heeft plaatsgevonden, wordt DEPORTATIE + UIT KAMPNAAM gebruikt.
- 11) Het begrip POLITIEKE GEVANGENE wordt niet gebruikt, ook niet bij wijze van uitzondering.
- 12) Bij de diverse Belgische verzetsstrijders en verzetsgroeperingen wordt het volgende gebruikt: WEERSTANDER, VERZETSSTRIJDER of IN VERZET + eronder GROEP of PARTIJ. Géén functies, posities of rangen!
- 13) Wanneer een slachtoffer vanuit een vernietigingskamp op dodenmars werd gezet en onderweg ergens is overleden wordt het volgende gebruikt: DODENMARS + UIT KAMPNAAM + eronder VERMOORD of BEZWEKEN + DATUM. Wanneer datum en lot niet bekend, er onder LOT ONBEKEND.
- 14) Wanneer een slachtoffer vanuit een vernietigingskamp op transport werd gezet en onderweg is overleden, wordt gebruikt OP TRANSPORT BEZWEKEN + (wanneer bekend) DATUM en eronder de NAAM VAN HET LAND.
- 15) Het woord GESNEUVELD wordt niet gebruikt in de inscripties. Sneuvelen impliceert overleden als gevolg van een gewapende of militaire actie of strijd. Voor deze slachtoffers van het nationaalsocialisme is het project niet bedoeld en zijn andere herdenkingsmogelijkheden.